

Triodos Bank Impact Collective

8 mei 2026

Energietransitie

Dilemma:

Zou Triodos Bank moeten kunnen investeren in partijen die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en productie van kernenergie?

Dilemma Energietransitie

Zou Triodos Bank moeten kunnen investeren in partijen die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en productie van kernenergie?

Dit dilemma raakt aan een kernvraag van de energietransitie: hoe snel en op welke manier stappen we af van fossiele energiebronnen? Kernenergie is daarbij omstreden. Achter deze vraag zitten niet alleen technische en financiële overwegingen, maar ook morele vragen: hoeveel risico vinden we acceptabel voor huidige en toekomstige generaties?

Context bij het dilemma

- De groeiende interesse van overheden, wetenschappers en milieuorganisaties in de klimaatvoordelen van kernenergie voedt een nieuwe golf van onderzoek en innovatie in nucleaire technologie.
- Stond kernenergie voorheen bekend om haar grote, gecentraliseerde centrales, nu tekent zich een toekomst af van schonere, kleinschaligere, veiligere en flexibelere manieren om kernenergie op te wekken.
- Ondanks deze hernieuwde interesse in kernenergie blijven er zorgen bestaan over het risico op rampen, de voortdurende ophoping van nucleair afval, het risico op de ontwikkeling van kernwapens, onzekere ontwikkeling van technologie, verzekerings- en aansprakelijkheidsrisico's, en de hoge kosten van nucleaire projecten.
- Te midden van deze ontwikkelingen tonen overheden een grotere belangstelling voor geavanceerde nucleaire technologie. Investeringen in kernenergie worden opgenomen in de impactobligaties door overheden van verschillende landen en overheden gaan misschien ook op andere manieren kernenergie steunen. Impactobligaties zijn obligaties waarmee overheden en andere partijen geld ophalen voor projecten die als duurzaam worden aangemerkt.

Huidig standpunt van Triodos Bank

- Triodos Bank sluit kernenergie uit van al haar financiering en investeringen en hanteert een 0%-omzettolerantie voor activiteiten in de hele nucleaire toeleveringsketen.
- De uitsluiting geldt ook voor onderzoeksactiviteiten en ondersteunende producten en diensten, zoals stralingsmonitoring of andere specifieke componenten die soms een [dubbel gebruik hebben](#) in andere sectoren die niets met kernenergie te maken hebben.
- Ondanks de relatief lage CO₂-uitstoot beschouwt Triodos Bank kernenergie nu niet als duurzaam. De afbraak van zeer gevaarlijk kernafval kan duizenden jaren duren en creëert daardoor risico's voor huidige en toekomstige generaties.

Argumenten vóór kernenergie

De onderstaande punten beschrijven argumenten die vaak worden genoemd door voorstanders van kernenergie.

- **Urgentie van de klimaatcrisis:**
 - Kernenergie is een koolstofarme energiebron.
 - Kernenergie kan fossiele brandstoffen vervangen in energie-intensieve industrieën.
 - Kernenergie kan meer netstabiliteit bieden (ter vervanging van fossiele brandstoffen).
- [Sommige experts menen](#) dat niet alle landen hun klimaatdoelen kunnen halen zonder kernenergie. [Anderen beweren](#) dat dit wel mogelijk is. Er is dus geen consensus; de uitkomst hangt ook samen met waarden, veronderstellingen en risicobereidheid.

- **Belofte van kernfusie:** Kernenergie wordt op dit moment geproduceerd via kernsplitsing (fission), maar kernfusie (fusion) belooft overvloedige energie met minimale hoeveelheden afval en een lager risico op ongelukken. Zodra deze technologie het experimentele stadium voorbij is en [commercieel levensvatbaarder](#) wordt, kan het een grote rol spelen in de energietransitie. Om dat te bereiken, kan het in de tussentijd belangrijk zijn om het onderzoek te blijven ontwikkelen.
- **Belofte van nieuwe technologieën:** [vooruitgang in reactorontwerp](#), met name de ontwikkeling van [kleine modulaire reactoren](#), verandert het beeld van opwekking van kernenergie. Deze reactoren zouden een flexibelere en schaalbare benadering van kernenergie kunnen bieden, met potentieel lagere kosten, verbeterde veiligheid en minder afval in vergelijking met traditionele grote reactoren. Tegelijkertijd is nog onzeker in hoeverre deze belofte in de praktijk kan worden waargemaakt.
- **Vooruitgang in diepe geologische bergingsplaatsen:** Diepe geologische bergingsplaatsen zijn een potentiële oplossing voor het grote afvalprobleem van kernenergie, maar bevinden zich meestal nog in een vroege ontwikkelingsfase, met onzekere tijdlijnen en hoge kosten. Voorstanders verwachten dat, als zulke bergingen goed worden ontwikkeld en beheerd, het langetermijn-risico van kernafval afneemt.
- **Risico's van andere vormen van energie:** Netstabiliteit en de energietransitie kunnen ook met andere technologieën worden bereikt, maar die brengen hun eigen negatieve effecten met zich mee, zoals milieu- en sociale risico's in de toeleveringsketens van zonne-energie.
- **Kernenergie zal steeds vaker voorkomen in impactobligaties van landen:** Het Verenigd Koninkrijk heeft kernenergie recentelijk aan zijn impactobligaties toegevoegd; het is waarschijnlijk dat andere landen zoals Frankrijk en Nederland zullen volgen. Als kernenergie een streng uitsluitingscriterium blijft voor Triodos Bank, maakt dit het moeilijker om impactobligaties te financieren die breder gebruikt worden voor duurzaamheidstransities. Dat kan betekenen dat we bepaalde projecten voor bijvoorbeeld duurzame energie niet kunnen financieren als daar ook een gedeelte kernenergie in zit.
- **Ontwikkeling van nucleaire technologie en onderzoeksactiviteiten:** Bezuinigen op nucleair onderzoek, van kernfusie en geavanceerde reactorontwerpen tot afvalreductie en veiligheid, betekent niet alleen het opgeven van toekomstig potentieel. Het ontmantelt de over decennia opgebouwde expertise. Wetenschappers, ingenieurs en technici stappen over naar andere vakgebieden. Zodra die kennisbasis eenmaal is afgebrokkeld, is de opbouw daarna trager en kostbaarder.

Argumenten tegen kernenergie

De onderstaande punten beschrijven argumenten die vaak worden genoemd door tegenstanders van kernenergie.

- **Projecten bestrijken zeer lange tijdschalen:** van de eerste planningsfase via de exploitatie tot de uiteindelijke ontmanteling, de volledige levenscyclus van een centrale kan zich over een [eeuw uitstrekken](#). Daardoor is het geen oplossing voor het snel terugbrengen van CO₂-uitstoot. Investerings die nu gedaan worden, leveren vaak pas op lange termijn CO₂-besparing op.
- **Kernenergie is duur:** De kosten van geavanceerde kernenergie liggen [consequent hoger](#) dan die van hernieuwbare bronnen, terwijl waterkracht, wind op zee, wind op land en zonne-energie een dalende kostenlijn laten zien. Tegenstanders zien hierin een aanwijzing dat beter kan worden ingezet op duurzame energie en opslag als goedkopere en sneller schaalbare alternatieven.
- **Risico op rampen**, zoals Tsjernobyl en Fukushima.
- **Nucleair afval:** Kernafval moet duizenden jaren worden opgeslagen totdat de schadelijke [radioactiviteit minder wordt](#). De kans dat dit [kernafval](#) over zo'n lange periode niet op een veilige manier wordt opgeslagen is een aanzienlijk risico. Momenteel is er slechts één geologische berging daadwerkelijk gerealiseerd ([in Finland](#)). In Nederland zijn vooralsnog [geen concrete plannen](#) of locaties voor eindberging. Dit wordt door tegenstanders vaak als argument tegen kernenergie gebruikt: laten we zo min mogelijk afval produceren tot we weten dat we het veilig op kunnen slaan.
- **Veiligheid van kernreactoren:** Veel landen hebben geen opslagplekken die permanent veilig zijn, wat leidt tot het gebruik van tijdelijke opslagfaciliteiten die kwetsbaar zijn voor lekkages, ongelukken en overstromingen. In de [Verenigde Staten](#) en het [Verenigd Koninkrijk](#) lopen opslagplaatsen nabij rivieren en kustlijnen steeds grotere risico's door stormen en stijgende waterstanden als gevolg van klimaatverandering. [De Sellafield-site](#) in het VK kost bijvoorbeeld miljarden aan overheidsuitgaven voor het beheer van afval uit het verleden.

- **Belang van het verminderen van energieverbruik:** Sommige studies stellen dat alleen kernenergie de [enorme hoeveelheden](#) energie kan leveren die nodig zijn om moderne industriële samenlevingen in stand te houden. Een duurzame toekomst hangt echter niet alleen af van eindeloze uitbreiding van het aanbod, maar ook van het verlagen van de totale energiebehoefte door efficiëntie en veranderingen in consumptie.
- **Veiligheid en proliferatie:** Aanvallen in oorlogstijd nabij kerncentrales en de bezetting ervan riskeren catastrofale ongelukken of opzettelijke sabotage, denk aan de Russische bezetting van de Zaporizia-centrale in Oekraïne. De processen die brandstof voor civiele reactoren opleveren kunnen bovendien ook materialen opleveren die geschikt zijn voor kernwapens.
- **Verzekeringen en aansprakelijkheidsrisico:** Vanwege de veiligheidsrisico's van kernenergie zijn [verzekering en aansprakelijkheid](#) voor incidenten beperkt en vaak afhankelijk van [overheidssteun](#). Dit betekent dat de financiële gevolgen van ernstige ongelukken kunnen vallen op de staat, belastingbetalers of private investeerders.
- **Schaarste aan menselijk kapitaal:** ingenieurs en andere kenniswerkers zijn schaars, en het is de vraag of we die op nucleair onderzoek willen inzetten, zeker omdat [de leercurves](#) mogelijk steiler zijn bij batterijen en andere opslagtechnologieën – waardoor investeringen in die richtingen efficiënter kunnen bijdragen aan de energietransitie.
- **Lock-in:** Sommige experts in Nederland betwijfelen of kernenergie noodzakelijk is om [klimaatdoelen te bereiken](#). Ze waarschuwen dat het, eenmaal gebouwd, [moeilijk wordt](#) om een kerncentrale te integreren in een flexibel, gedecentraliseerd energiesysteem, waar Triodos Bank voor pleit.

De rol van Triodos Bank

- Triodos Bank sluit op dit moment investeringen uit in bedrijven en staatsobligaties die ook maar een klein deel van hun omzet uit de nucleaire toeleveringsketen halen.
- De invloed van Triodos Bank is voornamelijk normerend van aard. Op korte termijn zijn concrete financieringsmogelijkheden voor kernenergie waarschijnlijk beperkt. Een eventuele aanpassing van het standpunt zou daarom in de eerste plaats een signaal zijn over hoe wij de rol van kernenergie in de energietransitie beoordelen, en pas in tweede instantie leiden tot eventuele financieringen.
- Wijzigingen in ons beleid ten aanzien van kernenergie kunnen een negatief effect hebben op onze positie in duurzaamheidsranglijsten zoals de Eerlijke bankwijzer.

Dilemma: Zou Triodos Bank moeten kunnen investeren in partijen die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en productie van kernenergie?

Twee mogelijke opties voor dit dilemma

- **Optie 1: Huidig standpunt handhaven.**
- **Optie 2: Standpunt herzien.** Er is een rol voor kernenergie in de energietransitie, onder de juiste voorwaarden, zoals dat afval goed gemanaged moet worden. Onderzoek naar bijvoorbeeld kernfusie kan veelbelovend zijn. Triodos Bank gaat op korte termijn geen opwekking van kernenergie financieren, maar zou wel kunnen investeren in bedrijven of instrumenten die maximaal 5% van hun omzet halen uit activiteiten gerelateerd aan kernenergie.